

Soạn bài: Một số thể loại văn học: kịch, văn nghị luận

Hướng dẫn Soạn bài: Một số thể loại văn học: kịch, văn nghị luận

Câu 1: Hãy nêu đặc trưng của kịch, các kiểu loại kịch và yêu cầu về đọc kịch bản văn học.

- Đặc trưng của kịch: tái hiện những xung đột trong cuộc sống qua diễn biến của cốt truyện kịch, qua lời thoại và hành động của các nhân vật kịch.

- Các kiểu loại kịch:

+ Xét theo nội dung và ý nghĩa của xung đột: bi kịch, hài kịch, chính kịch.

+ Xét theo hình thức ngôn ngữ: kịch thơ, kịch nói, ca kịch.

- Yêu cầu về đọc kịch bản văn bản văn học:

+ Đọc kĩ phần giới thiệu, tiểu dẫn để hiểu biết về tác giả, tác phẩm, hoàn cảnh ra đời, vị trí đoạn trích.

+ Chú ý lời thoại của các nhân vật (xác định quan hệ của các nhân vật, tính cách nhân vật).

+ Phân tích hành động kịch (làm nổi bật xung đột, diễn biến cốt truyện).

+ Nêu chủ đề tư tưởng, ý nghĩa xã hội của tác phẩm.

Câu 2: Tóm lược đặc trưng của văn nghị luận, các kiểu loại văn nghị luận và yêu cầu về đọc văn nghị luận.

- Đặc trưng của văn nghị luận: trình bày trực tiếp tư tưởng, quan điểm, tình cảm về những vấn đề mà xã hội quan tâm bằng lí lẽ, chứng cứ có sức thuyết phục.

- Có thể phân loại văn nghị luận như sau:

+ Căn cứ vào nội dung: nghị luận xã hội-chính trị (chính luận), nghị luận văn học.

Ví dụ: *Ba cống hiến vĩ đại của Các Mác* (Ăng-ghen)

+ Căn cứ vào thời đại: nghị luận dân gian (tục ngữ), nghị luận trung đại (chiếu, hịch, cáo...), nghị luận hiện đại (bình giảng, phân tích, phê bình...)

Ví dụ: *Một thời đại trong thi ca* (Hoài Thanh)

- Yêu cầu khi đọc văn nghị luận.

+ Tìm hiểu về tác giả và hoàn cảnh ra đời tác phẩm nghị luận.

+ Phát hiện đúng các luận điểm, luận cứ và lập luận của tác giả.

+ Đánh giá giá trị của hệ thống luận điểm.

+ Tìm hiểu phương pháp luận chứng làm sáng tỏ luận điểm.

+ Nêu giá trị nội dung tư tưởng và nghệ thuật biểu hiện của tác phẩm, rút ra bài học và ảnh hưởng của tác phẩm đối với thực tiễn.

II. Luyện tập

Câu 1: Phân tích xung đột kịch trong đoạn trích *Tình yêu và thù hận* (Trích kịch *Rô-mê-ô Giu-li-ét* của Sếch-xpia).

- Xung đột kịch là sự va chạm gay gắt giữa những lực lượng đối địch, những quan điểm, thái độ khác nhau trước một vấn đề... xung đột có thể diễn ran gay trong lòng người.

- Trong vở kịch *Rô-mê-ô Giu-li-ét* có xung đột giữa tình yêu của đôi nam nữ thanh niên với mối hận thù giữa hai dòng họ, xung đột ấy

căng thẳng, khốc liệt dẫn tới kết cục bi thảm (hai người yêu nhau phải chết). Ở đoạn trích Tình yêu và thù hận xung đột này không gay gắt bằng những cảnh ở phần sau nhưng mối thù hận giữa hai dòng họ vẫn là sự cản trở lớn đối với tình yêu mới bắt đầu nhưng vô cùng mãnh liệt, thiết tha của Rô-mê-ô và Giu-li-ét.

Câu 2: Phân tích nghệ thuật lập luận trong văn bản *Ba cống hiến vĩ đại của Các Mác*.

- Trong tác phẩm này Ăng-ghe-n đã sử dụng sáng tạo nghệ thuật so sánh tầng bậc nhằm làm nổi bật ba cống hiến vĩ đại của Các-mác với xã hội loài người.
- Trong bài hệ thống luận điểm rõ ràng và quan hệ chặt chẽ với nhau. Thông báo về sự qua đời của Các-mác, đánh giá sự nghiệp của ông và bày tỏ sự tiếc thương đối với người đã khuất.